

Załącznik nr ..... do umowy nr .....

**Wymagania bhp, ppoż. i ochrony środowiska
(dla zakupów realizowanych w oparciu o Procedurę ZZ-01)****Obowiązki Wykonawców działających na zlecenie Zamawiającego oraz obowiązki
Najemców****§ 1. Zasady ogólne**

1. Wykonawca oraz jego podwykonawcy, jak i Najemca, zobowiązani są do prowadzenia działalności (użytkowania przedmiotu najmu) w sposób nienaruszający obowiązujących przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, bezpieczeństwa przeciwpożarowego oraz ochrony środowiska, z uwzględnieniem aspektów energetycznych oraz zgodnie z wymaganiami, instrukcjami i procedurami Zamawiającego oraz do przestrzegania standardów bezpieczeństwa obowiązujących w Grupie Veolia. Ustala się następujące zasady ogólne, które mają zastosowanie do całości regulacji objętych niniejszym dokumentem i dokumentami, do których zawiera on odniesienie (np. gdy Oświadczenie w zakresie bhp, ppoż. i ochrony środowiska stanowi załącznik do niniejszych wymagań):
  - 1.1. Obowiązki Wykonawcy/Najemcy w zakresie objętym niniejszym dokumentem obowiązują również ich podwykonawców/podnajemców i wszystkich ich podwykonawców/podnajemców (niezależnie od stopnia, tj. od tego z którym podwykonawcą związani są umową, dalej zwanych odpowiednio "dalszymi podwykonawcami/podnajemcami"), a także pracowników i współpracowników: Wykonawcy/Najemcy, podwykonawców/podnajemców i dalszych podwykonawców/podnajemców (zwanych dalej łącznie odpowiednio "strukturą Wykonawcy/Najemcy"), tj. obowiązki Wykonawcy/Najemcy w zakresie objętym niniejszym dokumentem obowiązują również odpowiednio strukturę Wykonawcy/Najemcy.
  - 1.2. Za przestrzeganie obowiązków wynikających z niniejszego dokumentu przez podwykonawców, dalszych podwykonawców, a także pracowników i współpracowników Wykonawcy/Najemcy, podwykonawców i dalszych podwykonawców odpowiedzialność ponosi Wykonawca/Najemca, jak za własne działania i zaniechania.
  - 1.3. Obowiązki Wykonawców i wszystkich podmiotów w strukturze Wykonawcy w zakresie objętym niniejszym dokumentem obowiązują w takim samym zakresie również Najemców i wszystkie podmioty w strukturze Najemcy, tj. wszędzie tam gdzie mowa o obowiązkach podmiotu ze struktury Wykonawcy, to analogiczne obowiązki obciążają podmiot ze struktury Najemcy.
  - 1.4. Żadne z postanowień niniejszego dokumentu nie uprawnia Wykonawcy/Najemcy ani żadnego podmiotu ze struktury Wykonawcy/Najemcy do dochodzenia od Zamawiającego, ani żadnego innego podmiotu z Grupy Veolia, ani żadnego pracownika lub współpracownika Veolia żadnych praw, które nie wynikają wyraźnie z umowy łączącej Wykonawcę/Najemcę z danym Zamawiającym lub z powszechnie i bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa.

Wobec Wykonawcy/Najemcy stosowany będzie taryfikator kar wskazany w § 7. za nieprawidłowości spowodowane przez pracowników funkcjonujących w jego strukturze. Koszty związane ze wstrzymaniem prac z przyczyn leżących po stronie podmiotów wskazanych w zdaniu poprzednim będą obciążały Wykonawcę/Najemcę.
2. Ponadto, w celu podkreślenia kluczowych elementów bezpieczeństwa i higieny pracy obowiązujących **na terenie Zamawiającego oraz na terenie prowadzenia prac przez Wykonawcę na rzecz Zamawiającego**, zdefiniowano nadrzędne zasady bezpieczeństwa i higieny pracy, których złamanie traktowane będzie jako ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków i stanowić będzie podstawę do

niezwłocznego usunięcia pracownika funkcjonującego w strukturze Wykonawcy/Najemcy z terenu Zamawiającego, terenu prowadzonych robót i wykluczenia go na stałe z realizacji prac dla Zamawiającego:

- 2.1. Zabrania się demontażu oraz niszczenia środków ochrony zbiorowej i systemów zabezpieczających (z wyjątkiem, gdy demontaż tych urządzeń stanowi przedmiot wykonywanych prac).
  - 2.2. Zabrania się palenia wyrobów tytoniowych oraz papierosów elektronicznych w strefach zagrożonych wybuchem.
  - 2.3. Zabrania się spożywania alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych i innych podobnie działających substancji oraz przebywania pod ich wpływem na terenie Zamawiającego / terenie prowadzonych robót.
3. Zamawiający zapewnia Wykonawcy/Najemcy możliwość organizowania i prowadzenia prac zgodnie z przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy, bezpieczeństwa przeciwpożarowego oraz ochrony środowiska z uwzględnieniem aspektów energetycznych (ten ostatni dotyczy spółek certyfikowanych według ISO 50001).
4. Wykonawca oraz jego podwykonawcy wykonujący prace na rzecz Zamawiającego a także Najemca są zobowiązani organizować, przygotowywać oraz prowadzić prace w sposób zapobiegający:
- 4.1. wypadkom,
  - 4.2. zdarzeniom potencjalnie wypadkowym,
  - 4.3. chorobom zawodowym,
  - 4.4. pożarom,
  - 4.5. skażeniom środowiska,
  - 4.6. innym zagrożeniom.
5. W przypadku zatrudniania obcokrajowców Wykonawca/Najemca ma obowiązek zapewnić w miejscu wykonywania prac:
- a) na stanowisku kierującego zespołem / kierownika robót – osobę mówiącą w języku polskim oraz w języku zrozumiałym dla zatrudnianych obcokrajowców, a także jeśli to wymagane, posiadającą uprawnienia do prowadzonych przez nią prac,
  - b) skuteczne tłumaczenie, w celu pełnego zrozumienia przez zatrudnione osoby, instrukcji i procedur oraz innych przekazanych przez Zamawiającego informacji. Obowiązkiem Wykonawcy/Najemcy jest zapewnienie osoby tłumaczącej przez cały okres trwania prac, osoba ta ma przebywać w miejscu ich wykonywania. Wykonawca/Najemca ma obowiązek przetłumaczenia na własny koszt, w języku zrozumiałym dla zatrudnianych pracowników, wszystkich obowiązujących go instrukcji, niezbędnej dokumentacji na terenie prac wykonywanych na rzecz Zamawiającego. Ponadto Wykonawca zapewnia na czas szkolenia osobę do tłumaczenia symultanicznego, oraz na własny koszt organizuje tłumaczenie materiałów szkoleniowych. Wykonawca/Najemca ma obowiązek zapewnić skuteczne tłumaczenie wobec osób niewładających płynnie językiem polskim w każdym zakresie i na każdym etapie wykonywania Umowy z Zamawiającym. Wszystkie działania związane z tłumaczeniami wykonywane są na koszt Wykonawcy/Najemcy. Wszelka odpowiedzialność w zakresie wynikającym z błędnego, w tym niepełnego lub wybrakowanego, tłumaczenia obciąża Wykonawcę/Najemcę.
6. Jeśli zajdzie uzasadnione podejrzenie, że pracownik funkcjonujący w strukturze Wykonawcy/Najemcy stawił się do pracy w stanie po użyciu alkoholu albo spożywał alkohol w czasie pracy lub stawił się do pracy po użyciu środków odurzających, substancji psychotropowych i innych, podobnie działających substancji lub przyjmował je w czasie pracy, upoważniona osoba po stronie Zamawiającego ma prawo do niedopuszczenia go do pracy. Badanie stanu trzeźwości oraz stanu odurzenia w/w pracownika

przeprowadza organ powołany do ochrony porządku publicznego. Badanie stanu odurzenia przeprowadza się za pisemną zgodą pracownika. Wykonawca/Najemca, w imieniu własnym oraz wszystkich podwykonawców (każdego stopnia), do czego odrębnie został uprawniony, upoważnia osoby po stronie Zamawiającego (za które rozumie się przedstawicieli Zamawiającego lub przedstawicieli służb bhp i ppoż. Zamawiającego) do niedopuszczenia pracownika do pracy oraz do skierowania żądania przeprowadzenia badania stanu trzeźwości lub stanu odurzenia pracownika w sytuacjach, o których mowa w zdaniach poprzedzających.

7. Na terenie Zamawiającego oraz na terenie prowadzenia prac Wykonawca/Najemca zobowiązany jest do stosowania zasad, m.in.:
  - 7.1. posiadania aktualnych kart charakterystyk substancji/mieszanin niebezpiecznych i przekazywanie ich kopii do Zamawiającego przed wprowadzeniem substancji na jego teren oraz posiadania potwierżeń o zapoznaniu swoich pracowników z tymi kartami charakterystyk,
  - 7.2. zapewnienia i stosowania wymaganych w kartach charakterystyk środków ochrony indywidualnej.
8. Inne, specyficzne uregulowania i wymagania wewnętrzne Zamawiającego, których znajomość i stosowanie obowiązuje wszystkie osoby świadczące pracę i usługi na jego rzecz, przekazywane są przez Zamawiającego według potrzeb.
9. Wykonawca zobowiązany jest do wywieszania tablicy informacyjnej na terenie prowadzenia prac na polecenie pisemne lub na podstawie protokołu przekazania frontu robót, zawierającej numer kontaktowy do kierującego pracami. Dotyczy to rodzajów prac ponad te, dla których obowiązek wywieszenia tablicy informacyjnej jest wymagany przez prawo.
10. Zamawiający będzie dokonywał okresowych, niezapowiedzianych kontroli przestrzegania przepisów i zasad bhp, ppoż. i ochrony środowiska oraz innych wymagań stawianych przez Zamawiającego. W przypadku stwierdzenia nieprzestrzegania wyżej wymienionych wymagań, Zamawiający zastrzega sobie możliwość:
  - 10.1. wstrzymania prac bez odszkodowania,
  - 10.2. niedopuszczenia pracowników Wykonawcy lub jego podwykonawcy do dalszego wykonywania prac bez odszkodowania,
  - 10.3. sporządzenia Karty z kontroli bezpieczeństwa pracy,
  - 10.4. sporządzenia protokołu, na podstawie którego zostaną naliczone kary umowne zgodnie z taryfikatorem kar znajdującym się w § 7. niniejszych Wymagań; w taryfikatorze podane są kwoty kar, których wymierzenie jak i wysokość należy do jednostronnej decyzji Zamawiającego.
11. Wykonawcy, realizujący prace na rzecz Zamawiającego oraz Najemcy, są zobowiązani do właściwego zabezpieczania obiektów, maszyn, narzędzi, urządzeń i sprzętu przed kradzieżą, pożarem lub innym miejscowym zagrożeniem, szczególnie dla wykonujących swoje obowiązki innych pracowników.
12. W przypadku, gdy jednocześnie w tym samym miejscu wykonują pracę pracownicy różnych Wykonawców, ich kierownicy mają obowiązek:
  - 12.1. współpracować ze sobą,
  - 12.2. w pierwszym dniu pracy wyznaczyć koordynatora sprawującego nadzór nad bezpieczeństwem i higieną pracy wszystkich pracowników wykonujących pracę w tym samym miejscu, a protokół z wyboru koordynatora (z podaniem jego imienia i nazwiska, stanowiska oraz numeru telefonu) przekazać Zamawiającemu. Wyznaczenie koordynatora nie zwalnia poszczególnych

- pracodawców z obowiązku zapewnienia bezpieczeństwa i higieny pracy zatrudnionym przez nich pracownikom,
- 12.3. ustalić zasady współdziałania uwzględniające sposoby postępowania w przypadku wystąpienia zagrożeń dla zdrowia lub życia pracowników,
  - 12.4. informować Zamawiającego, a także siebie nawzajem oraz pracowników lub ich przedstawicieli, o występujących zagrożeniach i działaniach w zakresie zapobiegania zagrożeniom występującym podczas wykonywania przez nich prac.
13. W razie stwierdzenia szczególnego zagrożenia (np. wyciek gazu, osuwisko ziemne, pożar, uszkodzone będące pod napięciem kable energetyczne, niewybuch itp.) w miejscu prowadzonych prac należy:
- 13.1. bezwzględnie przerwać wszystkie prace,
  - 13.2. ewakuować niezwłocznie wszystkich pracowników poza strefę zagrożenia,
  - 13.3. zabezpieczyć miejsce niebezpieczne lub grożące wypadkiem przed wejściem w jego obszar pracowników i osób niepowołanych,
  - 13.4. niezwłocznie zawiadomić odpowiednie służby.
- Do dalszych prac można przystąpić po uzyskaniu zgody ze strony odpowiednich służb odpowiedzialnych za prowadzenie akcji ratowniczej.
14. Pracownicy Wykonawcy oraz Najemcy chcący wejść lub wjechać na teren Zamawiającego muszą uzyskać stosowne upoważnienie według zasad obowiązujących u Zamawiającego.
  15. Wwiezienie/wniesienie materiałów, narzędzi, przedmiotów nietrwałych i środków trwałych na teren Zamawiającego musi być realizowane zgodnie z zasadami obowiązującymi u Zamawiającego.
  16. Do wywozu (wyniesienia) materiałów, narzędzi, przedmiotów nietrwałych i trwałych z terenu Zamawiającego, o ile nie stanowią one wyposażenia samochodów specjalnych Wykonawcy/Najemcy, uprawniają przepustki materiałowe chyba, że strony ustalą inaczej.

§ 2. Zasady BHP

1. Przed rozpoczęciem prac każdy Wykonawca kierujący ludźmi do pracy na terenach Zamawiającego lub terenach udostępnionych przez niego, dostarczy Zamawiającemu (osobie wskazanej w umowie, odpowiedzialnej za jej realizację po stronie Zamawiającego) dokumenty wg poniższej tabeli, do których formularze dostępne są stronie internetowej Grupy Veolia: <https://www.veolia.pl/o-nas/przetargi>.

Lp.	Nazwa dokumentu	Termin dostarczenia	Przeznaczenie	Uwagi
1.	Plan BIOZ (jeśli dotyczy)	14 dni roboczych przed przekazaniem terenu / placu budowy lub zgodnie z zapisami w umowie, nie mniej niż 3 dni robocze	Określenie podstawowych procedur, zasad i sposobów postępowania obowiązujących na budowie zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz.U. 2003 nr 120 poz. 1126).	Na terenie realizacji prac Wykonawca ma obowiązek posiadać Plan BIOZ jak również: dokumenty potwierdzające zapoznanie pracowników z planem BIOZ (gdy jest to wymagane prawem).
2.	Oświadczenie w zakresie bhp ppoż. i ochrony środowiska (będący załącznikiem A do niniejszych wymagań)	7 dni roboczych przed rozpoczęciem prac	Dostarczenie informacji w zakresie danych osobowych tj.: aktualnych orzeczeń lekarskich o braku przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania prac, szkoleń bhp, uprawnień i kwalifikacji, zapoznania z oceną ryzyka zawodowego - zgodnie z	Kopie dokumentów również muszą być w posiadaniu Kierownika Robót do wglądu na życzenie Zamawiającego.

			Tabelą nr 1 do Oświadczenia w zakresie bhp ppoż i ochrony środowiska.	
3.	Wykaz, maszyn i urządzeń	7 dni roboczych przed rozpoczęciem prac	Weryfikacja ważności maszyn i urządzeń przez Zamawiającego oraz potwierdzenie ilości wwożonych maszyn i urządzeń na teren Zamawiającego.	Na terenie realizacji prac Wykonawca ma obowiązek posiadać również dokumenty potwierdzające przeprowadzenie badań i przeglądów sprzętu wykorzystywanego przy realizacji prac oraz dopuszczenia dozoru technicznego (gdy są wymagane).
4.	IBWR	7 dni roboczych przed rozpoczęciem prac lub zgodnie z zapisami umowy	Uzupełnienie podstawowego planu BIOZ o zakres robót Wykonawcy.	IBWR przedstawiona przez Wykonawcę będzie określać warunki w jakich Wykonawca powinien wykonywać pracę ze szczególnym uwzględnieniem zabezpieczeń i wymagań BHP (gdy wymagane prawem). Na terenie realizacji prac Wykonawca ma obowiązek posiadać również: dokumenty potwierdzające zapoznanie pracowników z IBWR (gdy są wymagane prawem).
5.	Projekt Organizacji Robót wraz z graficznym przedstawieniem sytuacji	14 dni roboczych przed rozpoczęciem prac lub zgodnie z zapisami umowy	Szczegółowe określenie sposobu prowadzenia prac.	POR przedstawiony przez Wykonawcę będzie określał warunki w jakich Wykonawca powinien wykonywać pracę ze szczególnym uwzględnieniem zabezpieczeń i wymagań BHP (chyba że umowa stanowi inaczej).

O każdej zmianie danych w w/w dokumentach Wykonawca na bieżąco będzie informował na piśmie lub w sposób przyjęty w umowie Zamawiającego poprzez aktualizację wystawionych dokumentów. Wyżej wymienione dokumenty (oryginały lub kserokopie) oraz poświadczenie zapoznania się pracowników z w/w dokumentami muszą być dostępne w miejscu realizacji zlecenia. Brak przekazania Zamawiającemu dokumentów wymienionych w powyższej tabeli w wymaganych terminach skutkuje brakiem możliwości realizacji przedmiotu umowy z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy.

2. Gdy Zamawiający jest Pracodawcą (dawniej prowadzącym eksploatację urządzeń energetycznych) w rozumieniu Rozporządzenia Ministra Energii w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy urządzeniach energetycznych, wszystkie prace przy urządzeniach energetycznych należy wykonywać zgodnie z wymaganiami „Instrukcji organizacji bezpiecznej pracy przy urządzeniach i instalacjach energetycznych” i związanymi z przedmiotowym zakresem regulacjami prawnymi oraz innymi wytycznymi obowiązującymi u Zamawiającego w tym zakresie.
3. Podczas wykonywania prac eksploatacyjnych na urządzeniach energetycznych, budowy nowych urządzeń energetycznych, prowadzenia prac budowlanych, rozbiórkowych i montażowych obowiązują zasady określone przez Zamawiającego w tym zakresie. Powyższe wymagania Zamawiający udostępnia w zależności od rodzaju i zakresu prac prowadzonych przez Wykonawcę.
4. Zamawiający określa konieczność i rodzaj stosowania identyfikatorów przez pracowników funkcjonujących w strukturze Wykonawcy.
5. Do obowiązków Zamawiającego należy (jeśli nie ustalono inaczej w formie pisemnej):
  - 5.1. przed przystąpieniem do pracy pracowników funkcjonujących w strukturze Wykonawcy/Najemcy poinformowanie ich o:
    - 5.1.1. zagrożeniach dla zdrowia i życia występujących na terenie obiektu na poszczególnych stanowiskach pracy i przy wykonywanych pracach, w tym o zasadach postępowania w przypadku awarii i innych sytuacji zagrażających zdrowiu i życiu pracowników,

- 5.1.2. działaniach ochronnych i zapobiegawczych podejmowanych w celu wyeliminowania lub ograniczenia w/w zagrożeń,
- 5.1.3. pracownikach wyznaczonych do udzielania pierwszej pomocy i wykonywania działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuowania pracowników,
- 5.1.4. obowiązujących u Zamawiającego wymaganiach bhp, ppoż., ochrony środowiska oraz ochrony obiektu,
- 5.1.5. możliwości przeprowadzenia kontroli i oceny pracy Wykonawcy pod kątem bhp, ppoż., ochrony środowiska oraz ochrony obiektu;

Uzyskanie tych informacji pracownicy zobowiązani są potwierdzić pisemnie.

- 5.2. poinstruować Wykonawcę o konieczności wydania polecenia/zezwoleń na pracę - jeżeli jest wymagane,
  - 5.3. pisemne wydanie upoważnienia do wykonywania określonych prac przy urządzeniach energetycznych,
  - 5.4. przygotowanie miejsca/strefy pracy,
  - 5.5. przeprowadzenie wizji lokalnej z przedstawicielem Wykonawcy/Najemcy celem omówienia prac, zagrożeń i sposobów zabezpieczenia bhp, ppoż. i ochrony środowiska; omówienie zagrożeń powinno dotyczyć nie tylko przedstawiciela Wykonawcy/Najemcy, ale także pozostałych jego pracowników; pracownicy powinni być także zapoznani z zasadami bezpiecznego wykonania pracy oraz z obowiązkiem stosowania odpowiednich środków ochrony zbiorowej lub indywidualnej,
  - 5.6. dopuszczenie do pracy, o ile spełnione są do tego warunki; fakt przeprowadzenia wizji lokalnej i dopuszczenia do pracy musi być potwierdzony w stosownym dokumencie,
  - 5.7. odebranie pracy po zlikwidowaniu miejsca pracy, o ile spełnione są do tego warunki,
  - 5.8. skoordynowanie wykonywanych prac z ruchem urządzeń (o ile Zamawiający jest prowadzącym eksploatację urządzeń i zachodzi taka potrzeba),
  - 5.9. poinformowanie pracowników Wykonawcy/Najemcy o możliwości poddania ich pracy ocenie pod kątem bhp oraz konsekwencjach tej oceny (jeśli dotyczy).
6. Pojazdy Wykonawcy/Najemcy mogą poruszać się po terenie Zamawiającego, za jego zgodą, przestrzegając zasad obowiązujących w tym zakresie w danej lokalizacji.
7. Pracownicy Wykonawcy/Najemcy zobowiązani są do przestrzegania zakazu wstępu do obiektów energetycznych oraz oznakowanych stref niebezpiecznych. Pracownicy Wykonawcy/Najemcy zobowiązani są do przestrzegania zakazu wstępu do pomieszczeń i przestrzeni technicznych (tzw. stref / miejsc pracy), do których wejścia nie zostali upoważnieni.
8. Prace przy urządzeniach energetycznych stwarzających możliwość wystąpienia szczególnego zagrożenia dla zdrowia lub życia ludzkiego oraz prace w komorach ciepłowniczych, studzienkach, kanałach, zbiornikach przeznaczonych do przechowywania środków chemicznych i innych niebezpiecznych przestrzeniach zamkniętych, do których wejście odbywa się przez włazy lub otwory o niewielkich rozmiarach, lub jest w inny sposób utrudnione, mogą być wykonywane tylko na polecenie pisemne wykonania pracy lub zezwolenie pisemne, zgodnie z właściwymi wymaganiami prawnymi oraz procedurami obowiązującymi u Zamawiającego.
9. Wszystkie prace szczególnie niebezpieczne, w tym prace zakwalifikowane jako szczególnie niebezpieczne przez Zamawiającego, muszą być wykonywane przez co najmniej dwie osoby oraz przy zapewnieniu bezpośredniego nadzoru nad tymi pracami, z zastosowaniem odpowiednich środków zabezpieczających i przeprowadzeniu instruktażu pracowników obejmującego w szczególności:
- 9.1. imienny podział pracy,
  - 9.2. kolejność wykonywania zadań,
  - 9.3. wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy przy poszczególnych czynnościach.

Do wykonywania tego rodzaju prac mogą zostać dopuszczone jedynie osoby, które posiadają wymagane kwalifikacje.

Dostęp do miejsc wykonywania prac szczególnie niebezpiecznych mogą mieć jedynie upoważnione osoby bezpośrednio biorące udział w ich wykonywaniu po odpowiednim ich poinstruowaniu.

10. W szczególności zabrania się modyfikacji i/lub demontażu obarierowania i podestów oraz otwierania luków i włazów. Prace wymagające takich operacji muszą być wykonywane za zgodą Zamawiającego na podstawie pisemnego polecenia prac oraz z zachowaniem wszelkich procedur przygotowujących miejsce pracy i odbiorem tego miejsca po zakończeniu prac.
11. Pracownicy Wykonawcy/Najemcy są zobowiązani do stosowania środków ochrony indywidualnej odpowiednich do rodzaju wykonywanej pracy, zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz według wymagań obowiązujących u Zamawiającego. Kamizelki ostrzegawcze lub odzież robocza pracowników funkcjonujących w strukturze Wykonawcy/Najemcy powinny być opatrzone nazwą lub logo firmy.
12. Za dobór środków ochrony indywidualnej i ich stosowanie w miejscu pracy odpowiada Wykonawca/Najemca.
13. Roboty ziemne należy prowadzić zgodnie z obowiązującymi przepisami, a przed rozpoczęciem prac ziemnych należy dokonać rozeznania co do rodzaju i przebiegu instalacji podziemnych w uzgodnieniu z osobą sprawującą nadzór nad tymi pracami z ramienia Zamawiającego. Sposób zabezpieczenia prac ziemnych oraz organizację tych prac należy określić w instrukcji bezpiecznego wykonania robót (IBWR).
14. Przedstawiciel Zamawiającego ma prawo do wejścia w strefę pracy Wykonawcy na następujących zasadach:
  - 14.1. wejście w strefę pracy powinno nastąpić za wiedzą kierującego zespołem lub kierownika robót,
  - 14.2. w przypadku zauważenia znacznego przekroczenia zasad bhp lub rażących zaniedbań wejście w strefę pracy, w celu natychmiastowego przerwania pracy, może nastąpić bez wiedzy kierującego zespołem lub kierownika budowy,
  - 14.3. kierujący zespołem Wykonawcy jest zobowiązany poinformować osobę kontrolującą o aktualnych zagrożeniach występujących w strefie pracy,
  - 14.4. na czas przebywania osób postronnych w strefie pracy, kierujący pracownikami zobowiązany jest wstrzymać pracę podległym pracownikom, jeśli jest to konieczne,
  - 14.5. osoba przebywająca w strefie pracy jest zobowiązana do stosowania środków ochrony wymaganych przy wykonywanej pracy.
15. Wykonawca/Najemca jest zobowiązany do niezwłocznego poinformowania przedstawiciela Zamawiającego, wskazanego w umowie, o każdym wypadku przy pracy, każdym zdarzeniu potencjalnie wypadkowym oraz o każdym zidentyfikowanym zagrożeniu dla bezpieczeństwa pracowników własnych oraz pracowników Zamawiającego, które wystąpiło na terenie Zamawiającego lub podczas prac wykonywanych dla Zamawiającego. Zamawiający wymaga przekazywania wszelkich posiadanych informacji lub danych związanych z takimi sytuacjami z uwzględnieniem przepisów o ochronie danych osobowych.
16. Zamawiający deklaruje udostępnienie niezbędnych informacji i materiałów oraz udzielenie wszechstronnej pomocy osobom badającym okoliczności i przyczyny wypadku (zgodnie z Kodeksem Pracy).

§ 3. Zasady ppoż.

1. Wykonawca prowadzący prace zlecone przez Zamawiającego oraz Najemcy mają obowiązek przestrzegania przepisów ppoż. i przepisów wewnętrznych w tym zakresie.

2. W obiektach oraz na terenach przyległych do nich zabronione jest wykonywanie czynności, które mogą spowodować pożar, wybuch i ich rozprzestrzenianie się, czy inne miejscowe zagrożenie, utrudnianie prowadzenia ewakuacji oraz działań ratowniczo-gaśniczych.
3. Użytkownikom urządzeń zasilanych energią elektryczną lub gazem palnym zabrania się dokonywania czynności, które mogłyby spowodować zagrożenie pożarowe lub wybuchowe.
4. Wykonawcom/Najemcom zabrania się samowolnego (bez zgody właściciela obiektu/instalacji) dokonywania przeróbek i/lub remontów urządzeń oraz instalacji elektrycznych lub gazowych, budowy dodatkowych punktów odbioru energii elektrycznej lub gazowej.
5. Ponadto zabrania się:
  - 5.1. używania otwartego ognia (bez uprzedniego zezwolenia ze strony Zamawiającego), palenia wyrobów tytoniowych, papierosów elektronicznych i stosowania innych czynników mogących zainicjować zapłon materiałów i substancji występujących:
    - w strefie zagrożenia wybuchem,
    - w miejscach występowania materiałów niebezpiecznych pożarowo,
    - w miejscach zakazanych i/lub określonych w instrukcji bezpieczeństwa pożarowego,
  - 5.2. palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych poza miejscami wyznaczonymi,
  - 5.3. przechowywania na stanowiskach pracy materiałów niebezpiecznych pożarowo w ilości większej niż dobowe zapotrzebowanie lub dobową produkcją, jeżeli przepisy szczegółowe nie stanowią inaczej,
  - 5.4. pozostawianie czyściw itp., nasyconych lub zanieczyszczonych substancjami łatwopalnymi, utleniającymi się lub szkodliwymi dla zdrowia albo wydzielającymi zapachy bez zabezpieczenia ich w zamkniętych naczyniach z materiału niepalnego,
  - 5.5. przechowywania odzieży ochronnej i roboczej w miejscach nieprzeznaczonych do tego celu,
  - 5.6. przechowywania materiałów niebezpiecznych pożarowo w sposób umożliwiający powstanie pożaru lub wybuchu w następstwie procesu składowania lub wskutek wzajemnego oddziaływania,
  - 5.7. przechowywania materiałów niebezpiecznych pożarowo w pomieszczeniach na terenie Zamawiającego bez jego pisemnej zgody,
  - 5.8. blokowania dostępu do podręcznego sprzętu gaśniczego oraz punktów uruchamiania instalacji gaśniczych i oddymiających,
  - 5.9. blokowania w jakikolwiek sposób ciągów komunikacyjnych stanowiących drogi ewakuacyjne, wyjść ewakuacyjnych w tym wyjść pionowych i poziomych z tuneli kablowych,
  - 5.10. zabrania się zastawiania ciągów ewakuacyjnych, a także pozostawiania pojazdów i maszyn samojezdnych na drogach wewnętrznych, w pomieszczeniach Zamawiającego oraz tarasowania nimi ciągów komunikacyjnych podczas prowadzenia prac bez wcześniejszego uzgodnienia z osobą nadzorującą prace ze strony Zamawiającego.
6. Prowadzenie prac niebezpiecznych pod względem pożarowym na zlecenie Zamawiającego może się odbywać tylko za wiedzą i zgodą pracownika dozoru/kierownika obiektu Zamawiającego oraz przy przestrzeganiu obowiązujących w tym zakresie przepisów prawnych oraz innych przepisów wewnętrznych lub określonych w instrukcji bezpieczeństwa pożarowego obiektu.
7. Wykonawca prowadzący prace niebezpieczne pod względem pożarowym musi zapewnić stosowny, własny sprzęt przeciwpożarowy, w odpowiedniej ilości, sprawny technicznie z aktualnymi certyfikatami i badaniami homologacyjnymi.

§ 4. Zasady ochrony środowiska

1. Na terenie Zamawiającego oraz na terenie prowadzenia prac Wykonawca/Najemca zobowiązany jest do stosowania zasad ochrony środowiska i przestrzegania obowiązujących w tym zakresie przepisów, m.in. do:
  - 1.1. ochrony gleby, wody, powietrza i powierzchni ziemi oraz instalacji przez niedopuszczanie do zanieczyszczenia odpadami, niebezpiecznymi substancjami i/lub mieszaninami chemicznymi np.: olejami, smarami, farbami, lotnymi związkami organicznymi, substancjami zubożającymi warstwę ozonową, niebezpiecznymi substancjami i mieszaninami chemicznymi. Naruszony stan wody, gleby lub powierzchni ziemi przez Wykonawcę/Najemcę na terenie Zamawiającego zostanie naprawiony na koszt Wykonawcy/Najemcy.
  - 1.2. gromadzenia materiałów przewidzianych do wykonywania prac w miejscach uzgodnionych z Zamawiającym lub w pasie frontu robót i w sposób zgodny z lokalnymi dokumentami (np.instrukcja wewnętrzna, wytyczne wykonania i odbioru, umowa itp) przy zastosowaniu zasad ochrony środowiska, przez czas niezbędny do wykonania zleconych prac.
  - 1.3. usuwania materiałów zbędnych i powstałych odpadów zgodnie z zasadą: wytwórcą odpadów powstających w wyniku świadczenia usług w zakresie budowy, rozbiórki, remontu obiektów, czyszczenia zbiorników lub urządzeń oraz sprzątnięcia, konserwacji i napraw jest podmiot, który świadczy usługę chyba, że umowa stanowi inaczej. Odpady powstałe w wyniku prowadzonych prac przez Wykonawcę/Najemcę winny być usuwane przez niego z miejsca ich powstawania na bieżąco. Możliwe jest jedynie tymczasowe, selektywne magazynowanie odpadów w miejscu wyznaczonym przez Zamawiającego lub w pasie frontu robót. Miejsce to należy, zabezpieczyć przed wpływem warunków atmosferycznych, potencjalnym zanieczyszczeniem gleby, wody, powietrza, powierzchni ziemi i oznakować zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ustawy o odpadach i rozporządzeń wykonawczych oraz pokrewnych przepisów (co najmniej kod i nazwa odpadu). Należy oznakować odpady w sposób umożliwiający identyfikację podmiotu odpowiedzialnego (nazwa firmy, numer telefonu do osoby kontaktowej). Wykonawca/Najemca odpowiada za wytwarzane przez siebie odpady, w tym komunalne i zobowiązany jest do ich segregacji na zasadach obowiązujących na terenie Zamawiającego. Wykonawca/Najemca zobowiązuje się przedstawić Zamawiającemu przed zawarciem umowy, kopie wszelkich decyzji i zezwoleń, niezbędnych do wytwarzania i zagospodarowania odpadów lub oświadczenie, że decyzje, które posiada Wykonawca/Najemca lub jego dalsi Podwykonawcy są aktualne, kompletne do realizacji przedmiotu umowy i umieszczone w systemie Bazy danych o produktach i oznakowaniach oraz o gospodarce odpadami (BDO). Wykonawca/Najemca jest zobowiązany do monitorowania Kart Przekazania Odpadu (KPO) w systemie (BDO), w tym potwierdzania przez transportującego odpad i ostatecznego odbiorcę odpadu. Na wniosek Zamawiającego Wykonawca/Najemca udostępnia nadany mu numer BDO oraz Karty Przekazania Odpadów dotyczące odpadów wytwarzanych na terenie Zamawiającego lub w związku ze świadczeniem na rzecz Zamawiającego.
  - 1.4. oszczędnego korzystania z wody,
  - 1.5. korzystania z instalacji wodno-kanalizacyjnej zgodnie z warunkami umów i uzgodnieniami z Zamawiającym,
  - 1.6. nie używania do celów przemysłowych wody pitnej, bez uzgodnienia z Właścicielem ujęcia,
  - 1.7. utrzymywania czystości i porządku na używanym terenie lub obiekcie, włącznie z oczyszczaniem terenów zanieczyszczonych używanym sprzętem (np. wycieki oleju, ziemia z wykopu),
  - 1.8. używania oryginalnych pojemników od substancji i mieszanin niebezpiecznych z odpowiednimi zabezpieczeniami i oznakowaniem,
  - 1.9. przedstawienia potwierdzenia, że osoby (w tym pracownicy) w strukturze Wykonawcy/Najemcy mający kontakt z substancjami wymienionymi w punkcie 1.8 zostali zapoznani z kartami

charakterystyki substancji, szczególnie sposobem postępowania w przypadku uwolnienia substancji do środowiska,

- 1.10. w przypadku niekontrolowanego uwolnienia stosowanych chemikaliów (rozsypania, rozlania) Wykonawca/Najemca zobowiązany jest do zastosowania środków neutralizujących (np. sorbentów) przewidzianych w karcie charakterystyki substancji/mieszaniny i zebrania powstałego odpadu do szczelnego, odpowiednio opisanego pojemnika. Pojemnik i odpowiedni środek do neutralizacji Wykonawca/Najemca jest zobowiązany zapewnić we własnym zakresie i posiadać w uzgodnionym z Zamawiającym miejscu gromadzenia materiałów w trakcie prowadzenia prac. Powstały odpad Wykonawca/Najemca przekazuje za pomocą systemu (BDO) specjalistycznemu podmiotowi posiadającemu stosowne zezwolenia jak w punkcie 1.3,
  - 1.11. odpowiednio zabezpieczyć drzewa i krzewy oraz ich części nadziemne i podziemne podczas prowadzonych prac,
  - 1.12. Jeżeli na terenie Zamawiającego wdrożono Zasady Zarządzania Ekologicznego, Wykonawca/Najemca potwierdza zapoznanie się i przestrzeganie powyższych zasad.
2. Niedopuszczalne jest:
- 2.1. zanieczyszczanie stref ochronnych ujęć wody i ich najbliższego otoczenia,
  - 2.2. wycinanie drzew i krzewów na terenie Zamawiającego bez jego wiedzy oraz bez posiadania stosownych decyzji urzędowych,
  - 2.3. działania powodujące niszczenie trawników, zieleni służącej wiązaniu gleby oraz terenów podlegających ochronie ze względu na utrzymanie/rozwój bioróżnorodności bez uzgodnienia z Zamawiającym,
  - 2.4. wprowadzania na teren Zamawiającego gatunków inwazyjnych,
  - 2.5. stosowanie urządzeń zawierających substancje emitujące promieniowanie jonizujące bez uzgodnień z właściwymi organami (Państwową Inspekcją Sanitarną, Służbą Ochrony Radiologicznej),
  - 2.6. wprowadzanie do otoczenia/środowiska odpadów, niebezpiecznych substancji i/lub mieszanin chemicznych,
  - 2.7. spalanie, zakopywanie, wylewanie odpadów na terenie Zamawiającego,
  - 2.8. pozostawianie niezabezpieczonych lub nieoznakowanych (zgodnie z obowiązującymi przepisami) odpadów, substancji/mieszanin niebezpiecznych i pojemników po tych substancjach/mieszaninach na terenie, w którym wykonywane są zleczone prace,
  - 2.9. stosowanie urządzeń powodujących nadmierną emisję hałasu i wibracje do środowiska,
  - 2.10. wykorzystywania pojemników po produktach spożywczych do przechowywania substancji niebezpiecznych i technologicznych,
  - 2.11. umieszczanie wytworzonych odpadów do pojemników będących własnością Zamawiającego, chyba, że umowa stanowi inaczej,
  - 2.12. mieszanie odpadów przemysłowych z odpadami komunalnymi,
  - 2.13. samowolny pobór mediów energetycznych, wodnych i innych bez uprzedniego uzgodnienia z Zamawiającym.
3. Jeśli w wyniku prowadzonej działalności Wykonawca/Najemca spowoduje nadzwyczajne zagrożenie środowiska tj. nastąpi gwałtowne zdarzenie mogące wywołać znaczne zniszczenie środowiska lub stwarzające zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi, Wykonawca/Najemca zobowiązany jest do natychmiastowego zgłoszenia zdarzenia Zamawiającemu.
4. Wykonawca/Najemca ponosi pełną, przewidzianą prawem, odpowiedzialność za skutki naruszenia obowiązku ochrony środowiska oraz braku przeciwdziałania dla ograniczenia zagrożeń i jest zobowiązany do usuwania skutków skażenia środowiska na własny koszt.

§ 5. Aspekty energetyczne podczas wykonywania prac

1. Wykonawca, działający na zlecenie Zamawiającego oraz Najemca, muszą postępować zgodnie z Polityką Energetyczną Zamawiającego (jeżeli dotyczy).
2. Wykonawca/Najemca musi zapobiegać nieuzasadnionemu zużyciu i stratom energii elektrycznej, ciepła i innych mediów energetycznych w tym: wyłączać nieużytkowane urządzenia, zbędne oświetlenie i klimatyzację i dbać o szczelność pomieszczeń i nadzorować wszelkie inne aspekty, mające wpływ na zużycie energii.
3. Zamawiający może udostępnić Wykonawcy/Najemcy podłączenie do wewnętrznych instalacji mediów po uprzednim uzgodnieniu. Wykonawca/Najemca we własnym zakresie zaopatruje się w odpowiednie wyposażenie przyłączeniowe zgodnie z obowiązującymi przepisami.
4. Koszty podłączenia i dodatkowych instalacji ponosi Wykonawca/Najemca, chyba że uzgodniono inaczej.

§ 6. Ocena bhp pracy wykonawców

Komórka Zamawiającego odpowiedzialna za pracę Wykonawcy/Najemcy może wykonać ocenę realizacji wymagań bhp przez jego pracowników oraz pracowników jego podwykonawców, w czasie realizacji kontraktu. Ocena formułowana jest na podstawie obowiązujących formularzy.

Komórka Zamawiającego odpowiedzialna za pracę Wykonawcy/Najemcy informuje Wykonawcę/Najemcę o wyniku oceny, a w przypadku uzyskania oceny „nierekomendowany” lub „zdecydowanie nierekomendowany” o konieczności podjęcia przez niego działań naprawczych warunkujących udział w kolejnych postępowaniach zakupowych.

§ 7. Taryfikator kar umownych

1. Zamawiający ustala taryfikator kar umownych, wskazany poniżej i zastrzega sobie możliwość naliczenia kar umownych w przypadku wystąpienia opisanych niezgodności i spostrzeżeń. Wykonawca/Najemca będzie zobowiązany do zapłaty kary umownej w wysokości wskazanej w taryfikatorze za każdy przypadek naruszenia lub przewinienia, w ciągu 14 dni od wystawienia przez Zamawiającego noty księgowej. Wysokość kar umownych może być sumowana przez Zamawiającego. Zamawiający zastrzega sobie możliwość naliczenia kar umownych na podstawie dokumentacji zdjęciowej bez konieczności podpisania przez Wykonawcę/Najemcę protokołu z kontroli Wykonawcy.

Wskazane w niniejszym taryfikatorze kary umowne nie wykluczają możliwości pociągnięcia Wykonawcy/Najemcy do odpowiedzialności karnej lub odszkodowawczej na zasadach ogólnych, w tym również za działania lub zaniechania w nim niewymienione.

Lp.	Wykaz niezgodności i spostrzeżeń	Poziom kary 1= do 1000 zł 2= do 1500 zł 3= do 2000 zł
BHP		

1	Demontaż lub niszczenie środków ochrony zbiorowej i systemów zabezpieczających (zasada według §1, 2.1)	3
2	Palenie wyrobów tytoniowych lub papierosów elektronicznych w strefach zagrożonych wybuchem (zasada według §1, 2.2)	3
3	Spożywanie alkoholu lub środków odurzających, substancji psychotropowych i innych podobnie działających substancji oraz przebywanie pod ich wpływem (zasada według §1, 2.3)	3
4	Niestosowanie wymaganych i odpowiednich do rodzaju wykonywanej pracy środków ochrony indywidualnej	2
5	Przystąpienie do pracy bez wymaganych dokumentów lub z nieważnymi dokumentami takimi jak, polecenie wykonania pracy lub zezwolenie na prowadzenie prac niebezpiecznych pod względem pożarowym	3
6	Prowadzenie prac bez opracowania planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (BIOZ) lub instrukcji bezpiecznego wykonania robót (IBWR), w przypadku konieczności sporządzenia takich dokumentów, bądź brak zapoznania z nimi pracowników	3
7	Prowadzenie prac niezgodnie z planem bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (BIOZ) lub instrukcją bezpiecznego wykonania robót (IBWR), gdy są opracowane	2
8	Brak aktualnych badań i przeglądów sprzętu wykorzystywanego przy realizacji prac oraz dopuszczenia dozoru technicznego sprzętu (gdy jest wymagane)	3
9	Pozostawienie bez dozoru przyłączonych do sieci urządzeń elektrycznych	1
10	Brak zapewnienia wymaganego nadzoru nad wykonywaniem prac szczególnie niebezpiecznych	3
11	Opuszczenie miejsca pracy przez kierującego zespołem (w ramach prac na polecenie pisemne) bez przerwania pracy i wyprowadzenia pracowników z miejsca wykonywania pracy	3
12	Brak niezwłocznego poinformowania o występujących awariach / zdarzeniu wypadkowym lub zagrożeniu dla zdrowia lub życia ludzkiego, które wystąpiły podczas i w związku z wykonywaniem prac na rzecz Zamawiającego	3
13	Zastawienie dojsć do tablic rozdzielczych, wyłączników, przełączników, urządzeń elektrycznych itp.	1
14	Przechowywanie odzieży ochronnej i roboczej w miejscach nieprzeznaczonych do tego celu	1
15	Wchodzenie lub wjeżdżanie do obiektów energetycznych oraz oznakowanych stref niebezpiecznych bez wcześniejszego uzyskania zgody na dostęp do tych miejsc	3
16	Palenie tytoniu poza miejscami do tego wyznaczonymi	1
17	Używanie narzędzi i urządzeń niesprawnych technicznie	2
18	Niestosowanie oświetlenia spełniającego wymagania bezpieczeństwa (dotyczy dodatkowego oświetlenia miejsc/stref pracy)	3
19	Prowadzenie przewodów instalacji elektrycznych, węży gazowych w sposób powodujący lub mogący spowodować ich uszkodzenie, bądź powodujący zagrożenie pożarowe lub wypadkowe	2
20	Montaż i eksploatacja rusztowań niezgodnie z dokumentacją producenta lub projektem indywidualnym	3
21	Montaż lub demontaż rusztowania przez pracowników nie posiadających wymaganych uprawnień	1
22	Zastosowanie niesprawnych technicznie elementów rusztowania (skorodowanych, z widocznymi pęknięciami lub uszkodzonych mechanicznie)	2
23	Brak wpisu odbioru rusztowania do dziennika budowy/rejestru rusztowań lub brak protokołu odbioru technicznego rusztowania lub aktualnych przeglądów rusztowań lub brak pomiaru jego uziemienia	2
24	Brak daszków ochronnych i osłon z siatek ochronnych w przypadku rusztowania usytuowanego przy drodze lub przejściach dla pieszych	3
25	Brak tablicy informacyjnej na rusztowaniu określającej wykonawcę montażu z imienia i nazwiska, numerem telefonu oraz określającej dopuszczalne obciążenie pomostów i konstrukcji rusztowania	2
26	Brak tablicy informacyjnej przy wjeździe na teren budowy informującej o rodzaju prowadzonych prac, jeżeli taki obowiązek wynika z przepisów prawa lub podpisanej umowy	2
27	Brak wypełnionej i/lub wywieszanej, na terenie prowadzonych prac na polecenie pisemne, tablicy informacyjnej zawierającej numer kontaktowy do kierującego pracami. Dotyczy to rodzajów prac ponad te, dla których obowiązek wywieszenia tablicy informacyjnej jest wymagany przez prawo	1

28	Brak zastosowania odpowiednich złączy przy łączeniu przewodów spawalniczych	1
29	Pozostawienie włączonych spawarek bez nadzoru	1
30	Nieprawidłowe podłączenie przewodu powrotnego-spawalniczego	1
31	Przystąpienie do prac, bez wymaganych przez prawo lub podpisaną umowę, uprawnień, upoważnień, aktualnych badań okresowych lub szkoleń bhp/ppoż.	3
32	Brak zgłoszenia pracownika/pracowników przez Wykonawcę/Najemcę do realizacji prac na rzecz Zamawiającego	3
33	Brak zabezpieczenia przy pracy na wysokości	2
34	Niewłaściwe wyгородzenie placu budowy wraz z oznakowaniem lub jego brak	3
35	Niewłaściwe zabezpieczenie miejsca pracy lub strefy pracy	2
36	Brak na terenie budowy prowadzonego na bieżąco dziennika budowy	3
37	Prowadzenie budowy niezgodnie z projektem czasowej organizacji ruchu	2
38	Prowadzenie wykopów przy użyciu sprzętu mechanicznego w miejscach, gdzie dokumentacja projektowa lub decyzje administracyjne wymagają prowadzenia prac ręcznie	2
39	Brak prawidłowego zabezpieczenia ścian wykopów i/lub zejścia / wejścia do wykopu	2
40	Składowanie w strefie naturalnego odłamu gruntu (klina wykopu), jeśli ściany wykopu nie są zabezpieczone: urobku z wykopów / materiałów / wyrobów / urządzeń technicznych	2
41	Składowanie w odległości mniejszej niż 0,6 m od krawędzi wykopu, jeśli ściany wykopu są zabezpieczone: urobku z wykopów / materiałów / wyrobów / urządzeń technicznych	2
42	Niewyznaczenie / niewyгородzenie / brak odpowiedniego oznakowania strefy niebezpiecznej przy wykonywaniu robót ziemnych sprzętem zmechanizowanym	2
43	Brak prawidłowego (zgodnego z IBWR i BIOZ) zabezpieczenia przejść, dojść do stanowisk pracy i zabezpieczenia stałych stanowisk pracy przed zagrożeniami związanymi z prowadzonymi pracami	1
44	Niewłaściwe wykonanie ciągów komunikacyjnych (kładki dla pieszych, pomosty przejazdowe), brak właściwego oświetlenia ciągów komunikacyjnych w tym lamp ostrzegawczych	1
45	Blokowanie dróg pożarowych, komunikacyjnych lub wjazdów i wejść do obiektów oraz parkowanie pojazdów w miejscach zabronionych, w szczególności na przejściach dla pieszych	1
46	Niezgodność z ustaleniami w zakresie zapewnienia pracownikom Wykonawcy/Najemcy zaplecza higieniczno -sanitarnego dla pracowników	1
47	Pozostawianie w samochodach, wózkach platformowych, widłowych kluczyków, kart do ich uruchamiania	3
48	Nieprzestrzegania innych niż ww. przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy	1
49	Używanie telefonów przez pracowników podczas przemieszczania się	1
50	Brak sprawnego detektora gazu jeśli wymagane w IBWR, POR.	2
51	Brak instrukcji montażu/DTR szalunków systemowych lub projektu konstrukcyjnego dla indywidualnych rozwiązań szalunków wykopów lub stosowanie szalunków niezgodnie z DTR.	2
PPOŻ.		
52	Używanie otwartego ognia w strefach zagrożonych wybuchem, korzystanie z uszkodzonego lub nieposiadającego aktualnych badań osprzętu elektrycznego oraz elektronarzędzi	3
53	Używanie narzędzi iskrzących, wykonywanie prac powodujących iskrzenie w strefach zagrożonych wybuchem	3
54	Gromadzenie i przechowywanie materiałów opałowych, tarcicy oraz innych materiałów palnych pod ścianami budynków posiadających otwory okienne lub inne otwory	1
55	Przechowywanie materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od linii kablowych o napięciu powyżej 1 kv, przewodów uziemiających oraz przewodów odprowadzających instalacji piorunochronnej oraz czynnych rozdzielnic prądu elektrycznego, przewodów elektrycznych siłowych i gniazd wtykowych siłowych o napięciu powyżej 400 V	1
56	Blokowanie w jakikolwiek sposób ciągów komunikacyjnych stanowiących drogi ewakuacyjne, wyjść ewakuacyjnych w tym wyjść pionowych i poziomych z tuneli kablowych	2
57	Stosowanie dodatkowych urządzeń ogrzewczych na terenie Zamawiającego bez jego zgody	1

58	Przechowywanie w pomieszczeniach wewnątrz budynków lub tymczasowych zapleczech prac (kontenery, pakamery) butli napełnionych gazami palnymi lub innymi gazami sprężonymi o wadze ładunku ponad 11 kg	2
59	Stosowanie na osłony punktów świetlnych materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,05 m od żarówki	1
60	Dokonanie, bez wcześniejszej zgody, samodzielnych przeróbek i remontów urządzeń oraz instalacji gazowych lub elektrycznych, budowanie dodatkowych punktów poboru energii elektrycznej lub gazowej	3
61	Pozostawienie czyściwa, trocin itp. nasyconych lub zanieczyszczonych substancjami łatwopalnymi, utleniającymi lub szkodliwymi dla zdrowia albo wydzielającymi drażniące zapachy bez zabezpieczenia ich w zamkniętych naczyniach z materiału niepalnego	1
62	Blokowanie dostępu do podręcznego sprzętu gaśniczego, hydrantów, zaworów głównych instalacji gazowej oraz punktów uruchamiania instalacji gaśniczych lub oddymiających i przycisków systemów sygnalizacji ppoż.	2
63	Przechowywanie butli z gazami palnymi poza pomieszczeniami przeznaczonymi wyłącznie do tego celu i/lub brak zabezpieczenia tych butli przed przewróceniem	2
64	Używanie butli z gazami technicznymi do wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym bez umieszczenia ich na wózkach jezdnych	2
65	Pozostawienie butli z gazami technicznymi na terenie obiektu Zamawiającego, bez wcześniejszej zgody i ustalenia miejsca ich przechowania	3
66	Transport i przechowywanie butli gazowych niezgodnie z obowiązującymi przepisami	2
67	Brak lub umieszczenie niesprawnego podręcznego sprzętu gaśniczego w miejscu prowadzenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym lub brak ważnego przeglądu sprzętu gaśniczego	2
68	Używanie sprzętu gaśniczego Zamawiającego niezgodnie z jego przeznaczeniem	3
69	Brak ochrony przeciwporażeniowej i/lub pomiarów skuteczności ochrony przeciwporażeniowej dla instalacji / urządzeń / sprzętu roboczego elektrycznego	2
70	Nieprzestrzeganie innych niż ww. wymagań i zasad wynikających z uregulowań prawnych dotyczących ochrony przeciwpożarowej	1
71	Spowodowanie zagrożenia pożarowego lub pożaru	3
OCHRONA ŚRODOWISKA		
72	Zanieczyszczenie lub doprowadzenie do sytuacji umożliwiającej zanieczyszczenie gleby, ziemi, wód powierzchniowych i podziemnych odpadami, niebezpiecznymi substancjami i/lub mieszaninami chemicznymi (m.in. oleje, smary, farby), niekontrolowany zrzut ścieków, zanieczyszczonych wód myjących do urządzeń kanalizacyjnych	3
73	Gromadzenie materiałów przewidzianych do wykonywania prac i tymczasowe magazynowanie powstałych odpadów w miejscach do tego celu nieprzeznaczonych lub w sposób niezgodny z wymaganiami dotyczącymi magazynowania odpadów.	2
74	Demontaż i magazynowanie odpadów zawierających azbest w sposób niezgodny z przepisami	3
75	Zanieczyszczanie stref ochronnych ujęć wody i ich najbliższego otoczenia	3
76	Wycinanie drzew i krzewów bez wcześniejszego uzyskania zgody właściciela terenu / zezwolenia ze strony właściwego organu administracyjnego	3
77	Brak zabezpieczenia nieprzeznaczonych do wycinki drzew i krzewów oraz ich części nadziemnych i podziemnych w pasie frontu robót i zaplecza budowy	2
78	Wykonywanie czynności powodujących niszczenie trawników, zieleni służącej wiązaniu gleby terenów chronionych z uwagi na utrzymanie/rozwój bioróżnorodności bez pisemnego uzgodnienia z właścicielem/zarządzającym terenem	2
79	Spalanie, zakopywanie, wylanie jakichkolwiek odpadów podczas realizacji prac na rzecz Zamawiającego	3
80	Pozostawienie niezabezpieczonych odpadów, niebezpiecznych substancji i/lub mieszanin chemicznych, pojemników z takimi substancjami/mieszaninami i pojemników po tych substancjach/mieszaninach	3

81	Przechowywanie odpadów, niebezpiecznych substancji i/lub mieszanin chemicznych, w pomieszczeniach lub miejscach do tego nieprzeznaczonych bez pisemnej zgody Zamawiającego	3
82	Używanie niebezpiecznych substancji i/lub mieszanin chemicznych, bez ważnych kart charakterystyk	3
83	Używanie nieoryginalnych pojemników do przechowywania niebezpiecznych substancji i/lub mieszanin chemicznych, mieszanie odpadów przemysłowych z komunalnymi	2
84	Brak pojemników na odpady komunalne, odpady przemysłowe powstające w wyniku świadczonych usług	2
85	Brak właściwego oznakowania pojemników na odpady (rodzaj i kod odpadu, nazwa właściciela odpadu - nazwa Wykonawcy, nazwisko i nr osoby kontaktowej; dla odpadów niebezpiecznych dodatkowo etykieta, piktogramy)	2
86	Brak oznakowania, wygradzenia taśmą miejsca powstawania odpadów podczas prowadzenia prac, brak tablicy informacyjnej	2
87	Brak zabezpieczenia miejsc magazynowania substancji na wypadek niezamierzonego uwolnienia do środowiska oraz nie stosowanie warunków bezpiecznego magazynowania substancji lub mieszanin	3
88	Wprowadzenie na teren Zamawiającego gatunku inwazyjnego	2
89	Brak niezwłocznego poinformowania o sytuacji, w wyniku której doszło lub mogło dojść do nadzwyczajnego zagrożenia środowiska tj. gwałtownego zdarzenia mogącego wywołać znaczne zniszczenie środowiska lub stwarzającego zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi	3
OGÓLNE		
90	Wejście na teren obiektu lub do pomieszczeń technicznych i poruszanie się po nim bez upoważnienia	1
91	Wjazd na teren obiektu bez zezwolenia (o ile takowe jest wymagane)	1
92	Brak systemu identyfikacji osób i sprzętu	1
93	Wykonywanie prac na rzecz Zamawiającego przez pracowników Wykonawcy lub jego podwykonawców, którzy nie posiadają wymaganych szkoleń	2
94	Niestosowanie się kierujących pojazdami do oznakowania dróg na terenie Zamawiającego i wyznaczonych tras przejazdu	2
95	Nieprzestrzeganie na terenie Zamawiającego maksymalnej, ustalonej prędkości ruchu dla pojazdów	2
96	Nieposiadanie stosownych uprawnień przez osoby kierujące, obsługujące pojazdy samochodowe, maszyny robocze, urządzenia transportu bliskiego (UTB)	3
97	Pozostawienia pojazdów na terenie obiektów produkcyjnych Zamawiającego bez jego zgody	2
98	Pozostawienie bez nadzoru pojazdów/maszyn/urządzeń z włączonym silnikiem lub z kluczykami w stacyjce	2
99	Brak natychmiastowego usuwania wszelkich zanieczyszczeń powstałych poza terenem budowy (np. na jezdni za pomocą zmiatarki)	2
100	Nieprzestrzeganie innych niż ww. przepisów o ruchu drogowym na terenie Zamawiającego	1
101	Nieprzestrzeganie zasad wynikających z sytuacji kryzysowej, np. COVID-19	1
102	Pozostawienie po zakończeniu prac nieporządku (śmieci, porysowanie izolacji, widoczne ślady na podłożu po pracach - ziemia, plamy farby itd.)	1

2. Zamawiający zastrzega sobie możliwość dochodzenia odszkodowania w wysokości przekraczającej wysokość kary umownej na zasadach ogólnych, jeżeli, w wyniku wykonywania prac przez Najemcę lub pracowników funkcjonujących w strukturze Wykonawcy, Zamawiający poniesie szkodę przekraczającą ich wysokość.

Załączniki:

Załącznik A - Oświadczenie w zakresie bhp, ppoż. i ochrony środowiska
Zastosowanie Załącznika 2 do ZZ-01 - Załącznik BHP